

Overweging oecumenische viering in de vredesweek – 2025

‘Niets doen is geen optie’. Toen we in de werkgroep oecumene kort hierover met elkaar in gesprek waren, zei iemand: ‘Prima, akkoord, maar als niets doen geen optie is, wat kunnen we dan wél doen?’ Een vraag die in mijn hoofd bleef hangen. En misschien vraagt ook u zich af wat wij in deze vredesweek zouden kunnen doen om vrede te bevorderen. Met velen denkt u wellicht: ‘wij kunnen, onderworpen aan de macht van de huidige wereldleiders en hun wapens, niets of maar bitter weinig. Ja, we kunnen meedoen aan een demonstratie; we kunnen thuis een rood lint voor het raam spannen als teken dat we een rode streep trekken – tot hier en niet verder; we kunnen onze stem laten horen bij de komende verkiezingen; we kunnen petitie's ondertekenen en brieven schrijven voor Amnesty; we kunnen een dialoogavond organiseren voor de buurt; we kunnen fair-trade producten kopen en een keer vaker aan het vlees-schap in de supermarkt voorbij lopen; we kunnen het vredeswerk financieel ondersteunen. Maar wat betekent dat, nu de machthebbers niet op vrede uit lijken te zijn; integendeel - is onze ervaring. Bombardement op bombardement, aanvallen met drones en raketten; vernietiging, nu hier dan daar; niet te tellen dodelijke en gewonde slachtoffers. Waanzin ten top

‘Niets doen is geen optie’. Kunnen wij iets doen, meer dan zojuist onder woorden gebracht? In deze oecumenische viering kunnen we alle vragen en twijfels, onze gevoelens van onmacht, onze verlangens en onze hoop op een goede toekomst voor onze wereld, met elkaar delen en in gebed voor God brengen. Daar zeg ik wat: ‘in gebed voor God brengen’. Misschien zegt u: ‘is dat alles?’ Of: ‘dat doen we al’. Anderen: ‘ja, dat klinkt wel goed; maar bidden helpt toch niet. We bidden en smeken God al eeuwen voor vrede; maar het blijft stil aan de overkant’. Heeft bidden wel zin? Er even vanaf gezien dat we het in angst en nood waarschijnlijk niet kunnen laten - door ons bidden wordt helder en spreken we uit wie we zijn, waar ons hart ligt en waar dat naar uitgaat. Bidden is immers zoveel meer dan vragen. Het is het verlangen van onze ziel. Het is: Gods dromen gaan dromen en zien wat Hem voor ogen staat. Bidden is Gods verlangen mijn verlangen laten worden. En dat gebeurt in stilte. Rabbi Nachman van Bratslav zegt het aldus: “Vorm mij om van het bedenken van woorden en de verwarring van het vele spreken, tot luisteren, wachten, verstillen, stilte”. En wat die stilte betreft, denk ik dat die ons met beide benen op de grond zet, in de soms bittere realiteit van alledag. In het stille en aandachtige gebed wordt zichtbaar wat we kunnen doen. ‘In de stilte bestaat immers de aankweek van gerechtigheid’.

Het bidden zal de verschrikkelijke situatie in de wereld niet veranderen; maar het gebed verandert óns! Wijzelf zullen veranderen door ons gebed; het gebed zal van ons nieuwe mensen maken. Bidden om vrede komt voort uit ons verlangen naar die vrede; en zal van ons meer en meer mensen van vrede maken. Nee, God zal niet ingrijpen in de ‘wereld-wan-orde’, al roepen wij hem ter verantwoording, zoals in de psalm van zojuist. Nee, biddend zullen wij gaan beseffen wat wij kunnen doen; dat **wij** namelijk de opdracht hebben, de roeping zo u wilt, deze wereld te veranderen, ‘al is het allemaal maar geklodder en modderen we maar wat aan’. **Wij** mensen zijn aan zet; **wij** zullen het moeten doen. ‘Niets doen is immers geen optie’. **Wij** zijn het die, naar de woorden van de profeet Amos, alle onrecht uit ons leven moeten bannen en moeten verlangen naar gerechtigheid en vrede. Op basis van dat verlangen zal in ons eigen leven ‘recht sterker worden dan macht, verzoening sterker dan wraak en opoffering krachtiger dan eigen belang’. De heilige Augustinus zegt: “Elk verlangen dat diep in je hart naar God roept, vormt al een gebed” en: “wanneer je wilt bidden zonder ophouden, houd dan nooit op te verlangen”.

U voelt aan dat als ‘niets doen geen optie is’, ik er vandaag voor pleit dat we naast alle mogelijke vormen van actievoeren, mensen zijn die hun verlangen naar vrede dagelijks biddend voor de Levende zullen brengen. Dat we de vlam van de vrede zorgvuldig koesteren in ons hart; haar brandend houden in gebed en zo zelf omgevormd worden tot vrouwen en mannen van vrede.....

Pastor Jan Brouns o.carm.